

EUROPESE CENTRALE BANK

EUROSYSTEEM

NL

ECB-PUBLIC

ADVIES VAN DE EUROPESE CENTRALE BANK

van 16 juli 2021

betreffende het Register van kredieten aan ondernemingen

(CON/2021/24)

Inleiding en rechtsgrondslag

Op 27 mei 2021 ontving de Europese Centrale Bank (ECB) van de Belgische minister van Financiën een verzoek om advies over een voorontwerp van wet (hierna het “wetsontwerp” genoemd) en een bijbehorend ontwerp van koninklijk besluit (hierna: “ontwerp van koninklijk besluit”) betreffende het Register van kredieten aan ondernemingen (hierna gezamenlijk de “ontwerpwetgeving” genoemd).

De adviesbevoegdheid van de ECB is gebaseerd op de artikelen 127, lid 4 en 282, lid 5, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 2, lid 1, het derde en vierde streepje, van Besluit 98/415/EG¹ van de Raad, aangezien de ontwerpwetgeving betrekking heeft op de Nationale Bank van België (NBB) en op het verzamelen, opstellen en verspreiden van statistieken betreffende monetaire, financiële, bancaire, betalingssystemen en betalingsbalansen Overeenkomstig de eerste zin van artikel 17.5 van het reglement van orde van de Europese Centrale Bank heeft de Raad van bestuur dit advies goedgekeurd.

1. Doel van de ontwerpregel

1.1 De ontwerpwetgeving wijzigt en vervangt het huidige rechtskader, met inbegrip van de wet van 4 maart 2012 betreffende de Centrale voor kredieten aan ondernemingen² en het Koninklijk besluit van 15 juni 2012 betreffende de Centrale voor kredieten aan Ondernemingen³, op grond waarvan in België gevestigde kredietinstellingen bepaalde gegevens aan NBB moeten rapporteren over aan begunstigen toegekende kredieten. Volgens het verslag bij het ontwerp van koninklijk besluit is het voornaamste doel van de ontwerpwetgeving een einde te maken aan de dubbele transmissie van gegevens die momenteel bestaat voor kredietinstellingen in het bestaande Belgische rechtskader. Momenteel beheert NBB twee verschillende databanken: een databank wordt gebruikt voor het verzamelen van gegevens die binnen het nationale rechtskader worden verzameld en de andere databank wordt gebruikt om statistische gegevens te verzamelen uit hoofde van Richtlijn (EU) 2016/867 van de Europese Centrale Bank (ECB/2016/13)⁴ (hierna de “AnaCredit-verordening”

¹ 98/415/EG: Beschikking van de Raad van 29 juni 1998 betreffende de raadpleging van de Europese Centrale Bank door de nationale autoriteiten over ontwerpen van wettelijke bepalingen (PB L 189 van 3.7.1998, blz. 42).

² Wet betreffende de Centrale voor Kredieten aan Ondernemingen/Loi relative au fonctionnement de la Centrale des crédits aux entreprises.

³ Koninklijk besluit betreffende de Centrale voor Kredieten aan Ondernemingen/l'arrêt royal relatif au fonctionnement de la Centrale des crédits aux entreprises..

⁴ Verordening (EU) 2016/867 van de Europese Centrale Bank van 18 mei 2016 betreffende de verzameling van gedetailleerde kredietgegevens en kredietrisicogegevens (ECB/2016/13) (PB L 144 van 1.6.2016, blz. 44).

genoemd), op basis waarvan kredietinstellingen verplicht zijn bepaalde kredietgegevens aan de betrokken nationale centrale bank (NCB) te rapporteren⁵. Zoals opgemerkt in het verslag overlapt de in de twee gegevensbanken gerapporteerde informatie. De ontwerpwetgeving creëert een kader waarbij slechts één van de twee databanken wordt bijgehouden, d.w.z. de databank die voor de toepassing van de AnaCredit-verordening wordt gehandhaafd en die informatieplichtigen ertoe verplicht slechts eenmaal gegevens te rapporteren.

- 1.2 Daarnaast wordt in de ontwerpwetgeving voorgesteld om de in het kader van de AnaCredit-verordening te verzamelen gegevens op drie manieren aan te vullen met aanvullende gegevens. Ten eerste bevat de ontwerpwetgeving geen meldingsdrempel, zulks in tegenstelling tot de AnaCredit-verordening, die een rapportagedrempel van het toegezegde leningbedrag van de debiteur bevat van 25 000 EUR of hoger op enige rapportagereferentiedatum binnen de referentieperiode⁶. Ten tweede omvat de ontwerpwetgeving leasingondernemingen onder de definitie van “informatieplichtigen” die krachtens de ontwerpwetgeving⁷ verplicht zijn gegevens te verzamelen en te rapporteren, terwijl de werkelijke populatie van informatieplichtigen uit hoofde van de AnaCredit-verordening bestaat uit kredietinstellingen en ingezeten buitenlandse bijkantoren van kredietinstellingen. Hoewel in de derde plaats de AnaCredit-verordening het verzamelen van informatie over natuurlijke personen niet regelt, voorziet de ontwerpwetgeving in de verplichte verzameling van gegevens door informatieplichtigen wanneer de tegenpartij bij kredietverlening voor professionele doeleinden, met uitzondering van krediet voor privédoeleinden, zoals hypothecair krediet of consumptief krediet, een natuurlijke persoon is, ongeacht of deze al dan niet in het kader van zijn beroepsactiviteiten handelt⁸. Deze bepalingen zijn in overeenstemming met de bestaande rapportagevereisten in het huidige nationale kader in België.
- 1.3 Het wetsontwerp machtigt de NBB om de verzamelde informatie over aan rechtspersonen verstrekte kredieten uit te wisselen met de ECB, zodat de ECB en de NCB's van het Eurosysteem de gegevens kunnen gebruiken in overeenstemming met de AnaCredit-verordening en met andere instellingen in België, zoals de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten, de Belgische Gegevensbeschermingsautoriteit en de Economische Inspectie⁹. Voor elke instelling wordt in het wetsontwerp nauwkeurig bepaald voor welke doeleinden gegevens met die specifieke instelling mogen worden gedeeld. Elke instelling dient de nodige maatregelen te nemen om het vertrouwelijke karakter van deze gegevens en het exclusieve gebruik ervan voor de in het wetsontwerp genoemde doeleinden te waarborgen. Met name kunnen de ECB en de NCB's de bezorgde gegevens raadplegen en gebruiken overeenkomstig de AnaCredit-verordening, onder meer voor het invoeren en in stand houden van feedbackloops van NCB's ten behoeve van hun informatieplichtigen, op voorwaarde dat de geregistreerde gegevens en de wettelijke bescherming van het vertrouwelijke karakter gelijkwaardig zijn aan die van het Register van kredieten aan ondernemingen aan ondernemingen en dat zij hun gegevens op basis van wederkerigheid verstrekken¹⁰. Op grond van

⁵ Artikel 3 van de AnaCredit Verordening.

⁶ Artikel 5 van de AnaCredit-verordening.

⁷ Artikel 2, 3°, b) van het wetsontwerp en artikel 3, 2° en artikel 4 3° en 4° van het ontwerp van koninklijk besluit.

⁸ Artikel 2, 14° and 15° van het wetsontwerp en artikel 4, 4°, van het ontwerp van koninklijk besluit.

⁹ Artikel 11, § 2 van het wetsontwerp .

¹⁰ Artikel 11, § 3 van het wetsontwerp .

het ontwerp van koninklijk besluit is de NBB verplicht alle in het Register van kredieten aan ondernemingen opgeslagen gegevens aan de ECB door te geven, met uitzondering van 1) de door leasemaatschappijen gerapporteerde gegevens; 2) gegevens over natuurlijke personen; 3) gegevens over juridische entiteiten voor instrumenten van het type vreemd buitenbalansverplichtingen, en 4) gegevens over juridische entiteiten waarvan het toegezegde leningenbedrag van de debiteur voor instrumenten van het type “Kredieten en deposito’s” bij eenzelfde informatieplichtige minder dan 25.000 euro is¹¹. Aldus zal de NBB alle gegevens die op grond van de AnaCredit-verordening moeten worden verzameld, meedelen aan de ECB en de NCB’s, zoals ook in die verordening is bepaald¹².

- 1.4 Op grond van de ontwerpwetgeving hebben informatieplichtigen ook de mogelijkheid om het Register van kredieten aan ondernemingen te raadplegen, hetzij vóór de sluiting van een krediet- of leaseovereenkomst, hetzij in het kader van de risicobeoordeling met betrekking tot een potentiële tegenpartij, hetzij in het kader van het beheer van een overeenkomst¹³.
- 1.5 Het wetsontwerp bepaalt dat indien een informatieplichtige niet voldoet aan de in de ontwerpwetgeving neergelegde verplichting om gegevens te verzamelen en mee te delen, NBB een dagelijkse dwangsom kan opleggen aan deze informatieplichtige. NBB moet bij haar besluit om dagelijkse dwangsommen op te leggen rekening houden met de sancties die reeds werden opgelegd of zullen worden opgelegd door de Europese Centrale Bank in het kader van een inbreukprocedure met betrekking tot dezelfde feiten en consulteert de Europese Centrale Bank daarover. Voorts moet bij de vaststelling van het bedrag van de dagelijkse dwangsom in het bijzonder rekening worden gehouden met de sancties die reeds werden opgelegd of zullen worden opgelegd door de Europese Centrale Bank in het kader van een inbreukprocedure met betrekking tot dezelfde feiten¹⁴. In de memorie van toelichting wordt verduidelijkt dat de maximumbedragen en de criteria voor het bepalen van de hoogte van de dagelijkse dwangsom gebaseerd zijn op de bepalingen van Verordening (EG) nr. 2533/98¹⁵ van de Raad betreffende de bevoegdheden van de ECB op het gebied van sancties, waarnaar artikel 18 van de AnaCredit-verordening verwijst. Het maximumbedrag van de dagelijkse dwangsom per dag vertraging is eveneens in overeenstemming met dezelfde bepalingen.
- 1.6 Het wetsontwerp machtigt de NBB om informatieplichtigen te vragen om terugbetaling van de door haar gemaakte kosten voor het verzamelen, registreren, verwerken, controleren en verspreiden van de in het Register van kredieten aan ondernemingen geregistreerde gegevens¹⁶.

2. Algemene opmerkingen

- 2.1 De ECB is ingenomen met de ontwerpwetgeving, aangezien deze het bestaande nationale rechtskader inzake rapportageverplichtingen met betrekking tot informatie over kredietverlening aan rechtspersonen wijzigt en vervangt om te komen tot een alomvattende en doelmatige centralisatie

¹¹ Artikel 10 van het ontwerp van Koninklijk Besluit.

¹² Overweging 15 van de AnaCredit-verordening.

¹³ Artikel 11, § 1 van het wetsontwerp.

¹⁴ Artikel 20, §1 en §2 van het wetsontwerp.

¹⁵ Verordening (EG) nr. 2533/98 van de Raad van 23 november 1998 met betrekking tot het verzamelen van statistische gegevens door de Europese Centrale Bank (PB L 318 van 27.11.1998, blz. 8).

¹⁶ Artikel 22 van het ontwerp

van gedetailleerde kredietgegevens die nodig zijn voor nationale doeleinden en voor de toepassing van de AnaCredit-verordening. De ontwerpwetgeving stelt financiële instellingen in staat de risico's van kredietverlening beter te beoordelen en stelt toezichthoudende autoriteiten in staat de risico's voor de financiële sector gemakkelijker te beoordelen. Daarnaast worden in de ontwerpwetgeving, voor zover mogelijk, de rapportageverplichtingen die rechtstreekse werking hebben op grond van de AnaCredit-verordening, met aanvullende verplichtingen die door de nationale wetgeving worden opgelegd in één rechtskader opgenomen. Het is inderdaad een van de belangrijkste langetermijndoelstellingen van AnaCredit om de rapportagevereisten en uitvoeringspraktijken te harmoniseren. De ECB is in dit verband met name ingenomen met de inspanningen van de Belgische wetgever om dubbele rapportage door informatieplichtigen in de toekomst te voorkomen. Er zij op gewezen dat indien het toepassingsgebied van de AnaCredit-verordening wordt uitgebreid tot de in punt 1.2 hierboven beschreven aanvullende gegevens, het wetsontwerp dient te worden herzien.

- 2.2 De aanvullende gegevens die krachtens de ontwerpwetgeving moeten worden gerapporteerd, zijn in overeenstemming met de AnaCredit-verordening. In dit verband verduidelijkt de AnaCredit-verordening dat de NCB's in het Europees Stelsel van centrale banken (ESCB) de rapportage van kredietgegevens buiten het toepassingsgebied van de AnaCredit-verordening mogen uitbreiden voor hun eigen wettelijke doeleinden, zulks in zulks overeenkomstig het relevante nationale recht¹⁷. De AnaCredit-verordening bepaalt dat de daarin neergelegde statistische rapportagevereisten enige bestaande en toekomstige rapportagevereisten met betrekking tot kredietgegevens overeenkomstig nationale wetgeving of andere rapportagekaders onverlet laat¹⁸.

3. Specifieke opmerkingen

- 3.1 Wat betreft de mogelijkheid voor de NBB om de verzamelde gegevens te delen met verschillende instellingen, voor zover zij vertrouwelijke statistische gegevens die door andere NCB's zijn verzameld aan andere instellingen wenst door te geven, wenst de ECB te benadrukken dat de regels inzake de bescherming en het gebruik van door het ESCB verzamelde vertrouwelijke statistische gegevens zijn vastgelegd in Verordening (EG) nr.2533/98¹⁹. In het bijzonder staat artikel 8, lid 1, van Verordening (EG) nr. 2533/98 het gebruik van vertrouwelijke statistische gegevens door het ESCB "uitsluitend ter uitoefening van de taken van het ESCB" toe, behalve in een aantal welbepaalde omstandigheden. Bovendien staan artikel 8, leden 4, 4 bis en 5, van dezelfde verordening toe dat vertrouwelijke statistische gegevens binnen en buiten het ESCB worden doorgegeven, mits aan een aantal vereisten en voorwaarden is voldaan. Deze laatste bepalingen zijn met name van belang wanneer het gaat om informatie die door andere NCB's wordt verzameld in overeenstemming met de AnaCredit-verordening, die door NBB kan worden geraadpleegd.
- 3.2 De ECB wenst tevens de aandacht van de minister van Financiën te vestigen op de sanctieregeling die van toepassing is in geval van niet-naleving door informatieplichtigen van de statistische rapportagevereisten van de ECB, en waarnaar ook wordt verwezen in de AnaCredit-verordening²⁰.

17 Overweging 15 van de AnaCredit-verordening.

18 Artikel 8, lid 3, van de AnaCredit-verordening.

19 Artikelen 8 tot en met 8 ter van Verordening (EG) nr. 2533/98.

20 Artikel 18 van de AnaCredit-verordening.

In het bijzonder heeft de ECB de bevoegdheid om sancties op te leggen aan informatieplichtigen die niet voldoen aan de rapportageverplichtingen die in de door de ECB vastgestelde verordening zijn vastgelegd en met name wanneer: a) na afloop van de daarvoor vastgestelde termijn geen statistische gegevens door de ECB of een NCB zijn ontvangen, of b) de statistische gegevens onjuist of onvolledig zijn, of niet in de voorgeschreven vorm zijn aangeleverd²¹. De ECB begrijpt dat de sanctiebepalingen in geval van inbreuken krachtens de ontwerpwet geen afbreuk doen aan deze afzonderlijke sanctieregeling van de ECB uit hoofde van het EU-recht. Hoewel in het wetsontwerp naar de sanctieregeling van de ECB uit hoofde van de AnaCredit-verordening wordt verwezen, zou het wetsontwerp om twijfel te vermijden nuttig kunnen verduidelijken dat de sanctieregeling van het wetsontwerp geen afbreuk doet aan de sanctieregeling van de ECB uit hoofde van het EU-recht. Tegelijkertijd bepaalt artikel 18 van de AnaCredit-verordening dat de bevoegdheid van de ECB tot oplegging van sancties inzake niet-naleving van de rapportageverplichtingen van de AnaCredit-verordening los staat van het recht van een NCB tot oplegging van sancties krachtens het nationale recht van de NCB inzake niet-naleving van statistische vereisten of andere rapportagevereisten die op basis van het respectieve nationale juridische kader op informatieplichtigen van toepassing zijn in overeenstemming met artikel 8, lid 3. Daarom staat de bevoegdheid van de ECB om sancties op te leggen los van het recht van de NBB om sancties op te leggen met betrekking tot de informatie die volgens het wetsontwerp moet worden gerapporteerd en die verder gaat dan het toepassingsgebied van de AnaCredit-verordening.

- 3.3 Bovendien bepaalt artikel 2, lid 1, van Verordening (EG) nr. 2157/1999 van de Europese Centrale Bank (ECB/1999/4)²² dat tegen dezelfde onderneming op basis van dezelfde feiten niet meer dan één inbreukprocedure mag worden ingeleid. Voorts kan geen besluit tot inleiding van een inbreukprocedure door de ECB of de NCB worden genomen totdat zij elkaar hebben geïnformeerd of met elkaar hebben overlegd²³. Dit betekent dat wanneer dezelfde feiten wijzen op niet-naleving van een statistische rapportageverplichting uit hoofde van een ECB-verordening en op niet-naleving van een rapportageverplichting die door een NCB gehandhaafd wordt, er geen specifieke prioriteit is met betrekking tot de te nemen maatregel. Dit is een kwestie die moet worden opgelost door overleg tussen de ECB en de NCB om ervoor te zorgen dat niet meer dan één inbreukprocedure wordt ingeleid tegen dezelfde informatieplichtige voor dezelfde niet-naleving. De ECB is ingenomen met het feit dat deze overlegprocedure tussen de NBB en de ECB uitdrukkelijk is opgenomen in het wetsontwerp, zowel met het oog op het opleggen van een dwangsom als met het oog op de vaststelling van het bedrag van de dwangsom²⁴, teneinde de naleving van het beginsel *ne bis in idem* te waarborgen, op grond waarvan niet tweemaal een rechtsvordering kan worden ingesteld met betrekking tot hetzelfde feit.
- 3.4 Wat de aanvullende gegevens over natuurlijke personen betreft, moet, zoals opgemerkt in de overwegingen van de AnaCredit-verordening²⁵, de bescherming van de rechten van natuurlijke

²¹ Artikel 7 van Verordening (EG) nr. 2533/98.

²² Verordening (EG) nr. 2157/1999 van 23 september 1999 met betrekking tot de bevoegdheid van de Europese Centrale Bank om sancties op te leggen (ECB/1999/4) (PB L 264 van 12.10.1999, blz. 21).

²³ Artikel 2, lid 1, van Verordening (EG) nr. 2157/1999 (ECB/1999/4).

²⁴ Article 20 van het wetsontwerp.

²⁵ Overweging 15 van de AnaCredit-verordening.

personen met betrekking tot het verzamelen en verwerken van hun persoonsgegevens verzekerd worden indien het toepassingsgebied van de rapportage wordt uitgebreid tot persoonsgegevens in latere fasen. Het is belangrijk ervoor te zorgen dat passende maatregelen worden genomen voor de bescherming van persoonsgegevens die in het nieuwe nationale kader worden verzameld overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad²⁶. De ECB is dan ook ingenomen met het feit dat het wetsontwerp voorziet in deze bescherming van de verwerking van persoonsgegevens die met betrekking tot natuurlijke personen zijn verzameld²⁷.

- 3.5 Zoals eerder opgemerkt door de ECB²⁸, heeft de ECB geen bezwaren tegen de financiering van de taak van de NBB om de gegevens te registreren die informatieplichtigen verzamelen en meedelen aan NBB in het Register van kredieten aan ondernemingen en het bijhouden van het Register van kredieten aan ondernemingen, aangezien de NBB de gemaakte kosten kan terugbetalen via de informatieplichtigen²⁹.

Dit advies zal op EUR-Lex worden gepubliceerd.

Gedaan te Frankfurt am Main, 16 juli 2021.

[getekend]

De president van de ECB

Christine LAGARDE

²⁶ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1).

²⁷ Artikel 12 van het wetsontwerp .

²⁸ Zie paragraaf 3.1 van Advies CON/2011/20. Alle ECB-adviezen zijn beschikbaar op EUR-Lex.

²⁹ Artikel 22 van het ontwerp